

Riigikantselei. Euroseire 1

Juuli 2010

Faktum & Ariko

Uuringu taust

Tellija – Riigikantselei
Kaastellija - Rahandusministeerium

Eesmärk – selgitada elanikkonna suhtumine euro kasutuselevõttu ning võimalikud lüngad informeerituses eurole ülemineku tingimustes

Sihtrühm ja valim – elanikkond vanusevahemikus 15-74 aastat. Valim koostati piirkondlikult stratifitseeritud juhuvalimina arvestades sotsiaaldemograafilisi proportsioone soo, vanuse, rahvuse ja piirkonna tunnustes. Valimi suuruseks kavandati N=500. Küsitlusvalimi lõplik struktuur on toodud järgmisel slaidil

Meetod – telefoniküsitlus. Mobiiltelefonide osa intervjuudes oli 39%

Küsitlusaeg – 15.- 23. juuli 2010

Küsimustik – küsimustik koostati Riigikantselei poolt ettevalmistatud maketi alusel

Tulemuste esitus ja lugemine – materjal esitatakse kõigepealt üldkokkuvõttena ning seejärel temaatiliselt nii, et iga teema alguses esitatakse tekstiliselt selle põhitulemused ning seejärel graafiliselt tulemuste jaotus valimirühmade kaupa. Lisaks käesolevale aruandele, on tellijale üle antud ka küsitlustulemuste tabelitöötlused ning algandmete fail

Meeskond

Kalev Petti – projekti juhtimine, küsimustik ja aruanne

Suive Pahrt – valim, andmetöötlus ja graafika

Epp Järv – küsitluse juhtimine

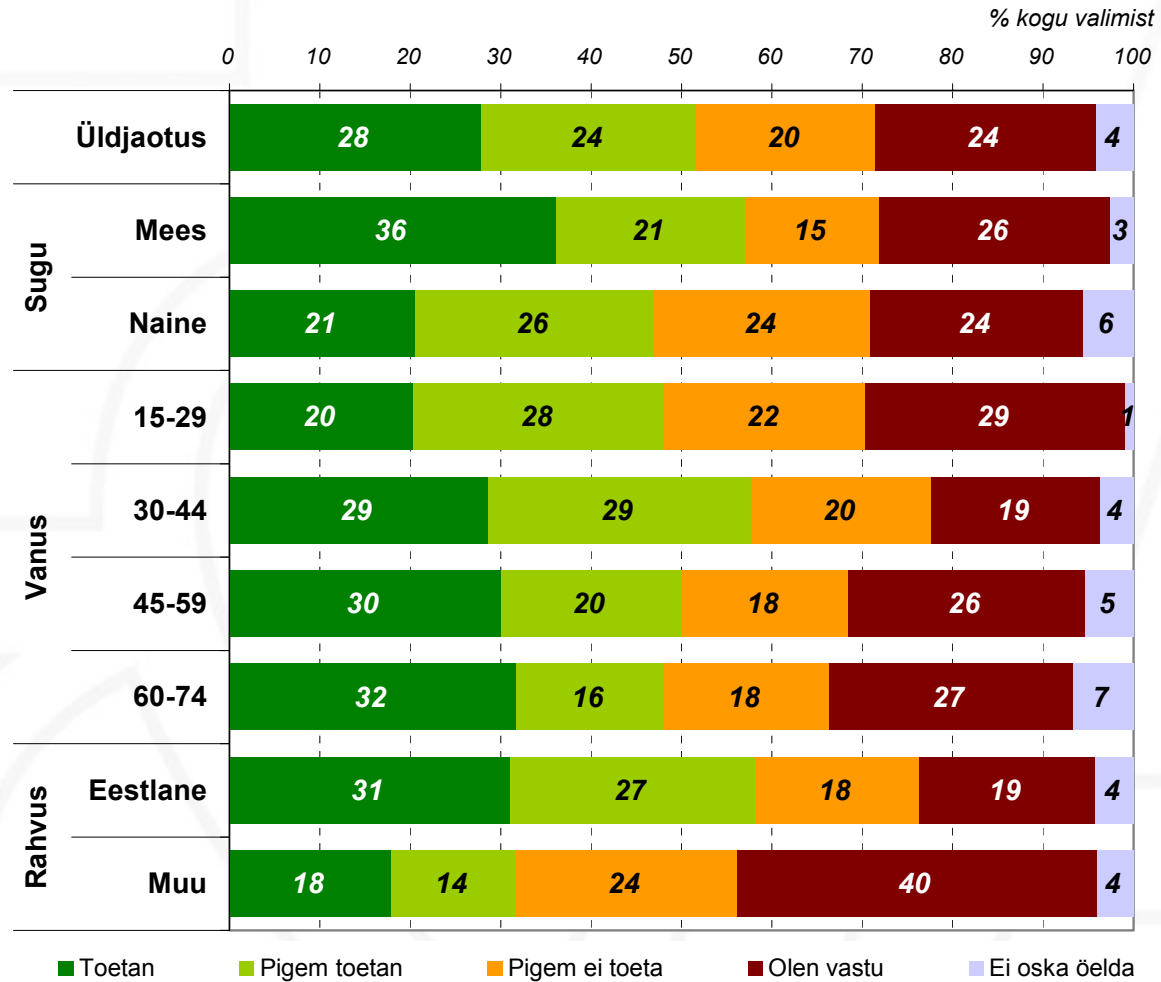
Toetus euro kasutuselevõtule

- **Toetus euro kasutuselevõtuks Eestis on mõõdukalt positiivne (52%).** Silmnähtavalt madalam on toetus venekeelse elanikkonna (32%), alg- või põhiharidusega elanikkonna (37%) ning madala sissetuleku tasemega elanike seas (40%).

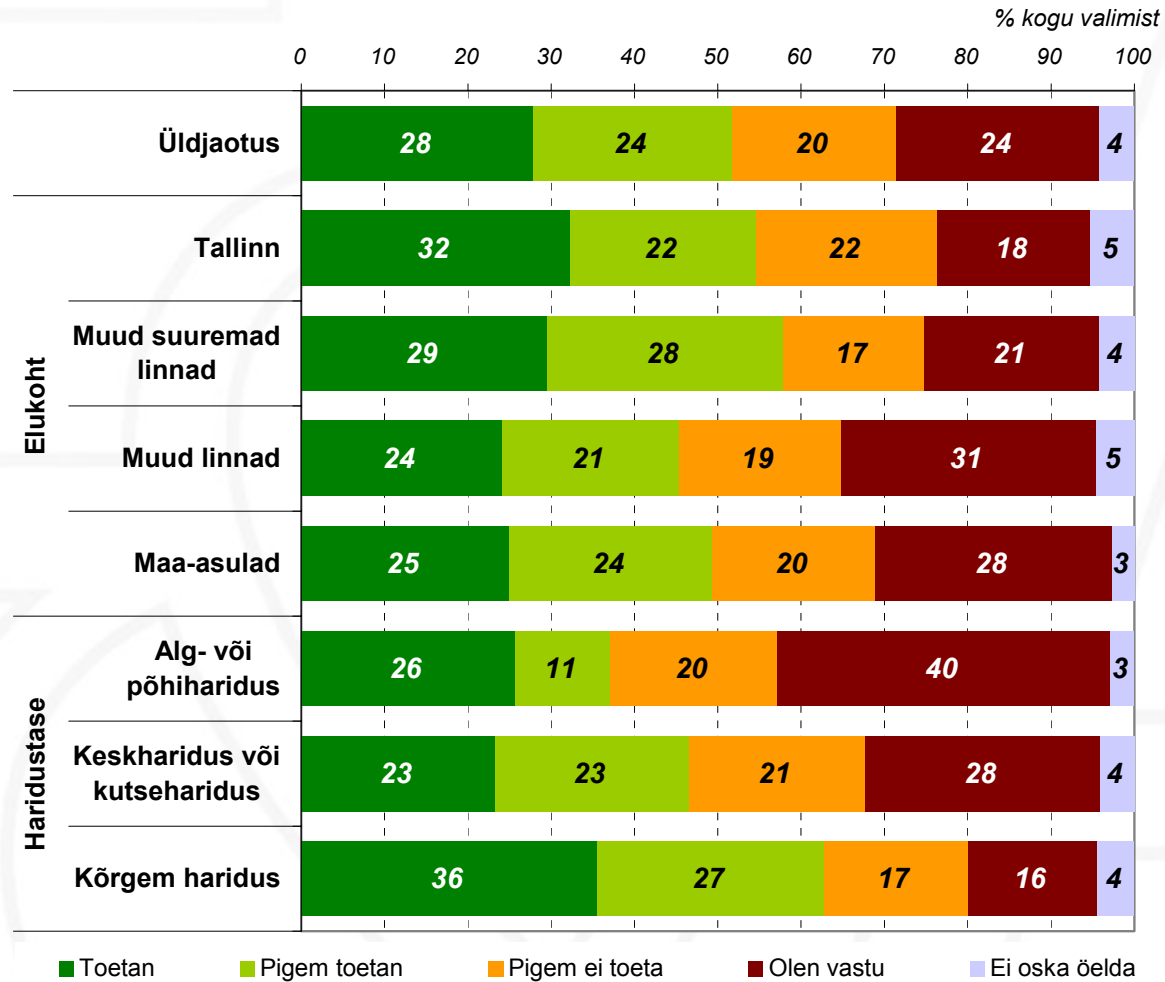
Võrdluseks sama küsimuse ja vastusvariantide sõnastuse, valimi suuruse ja struktuuri ning küsitlusmeetodiga Emori poolt läbiviidud viimane küsitlus novembris 2009 näitas järgmist

- **Euro kasutuselevõttu toetas 47% ja vastu oli 41% Eesti elanikkonnast (praegu 44%).** Vähenenud on arvamust mitteomajate osa (12%⇒4%)
- **Venekeelsest elanikkonnast pooldas vaid 23% euro kasutuselevõttu**
- **Eestlaste hulgas oli toetus 59% (praegune uuring 58%)**
- **Seega on toetus euro kasutuselevõtule ca poole aasta jooksul veidi tõusnud ning seda peamiselt venekeelse elanikkonna toetuse arvel**

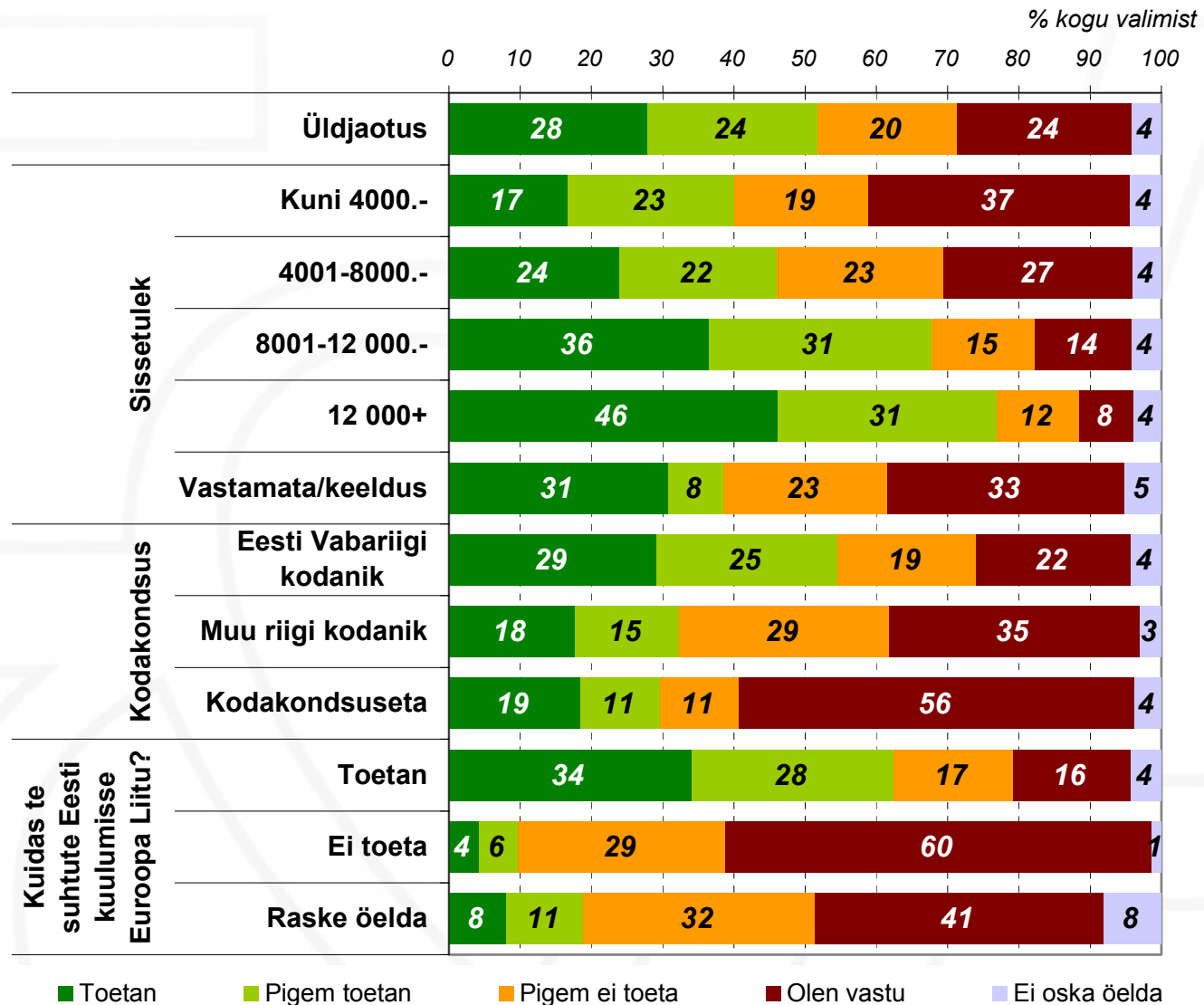
Kuivõrd te toetate euro kasutuselevõttu Eestis?

Kuivõrd te toetate euro kasutuselevõttu Eestis?

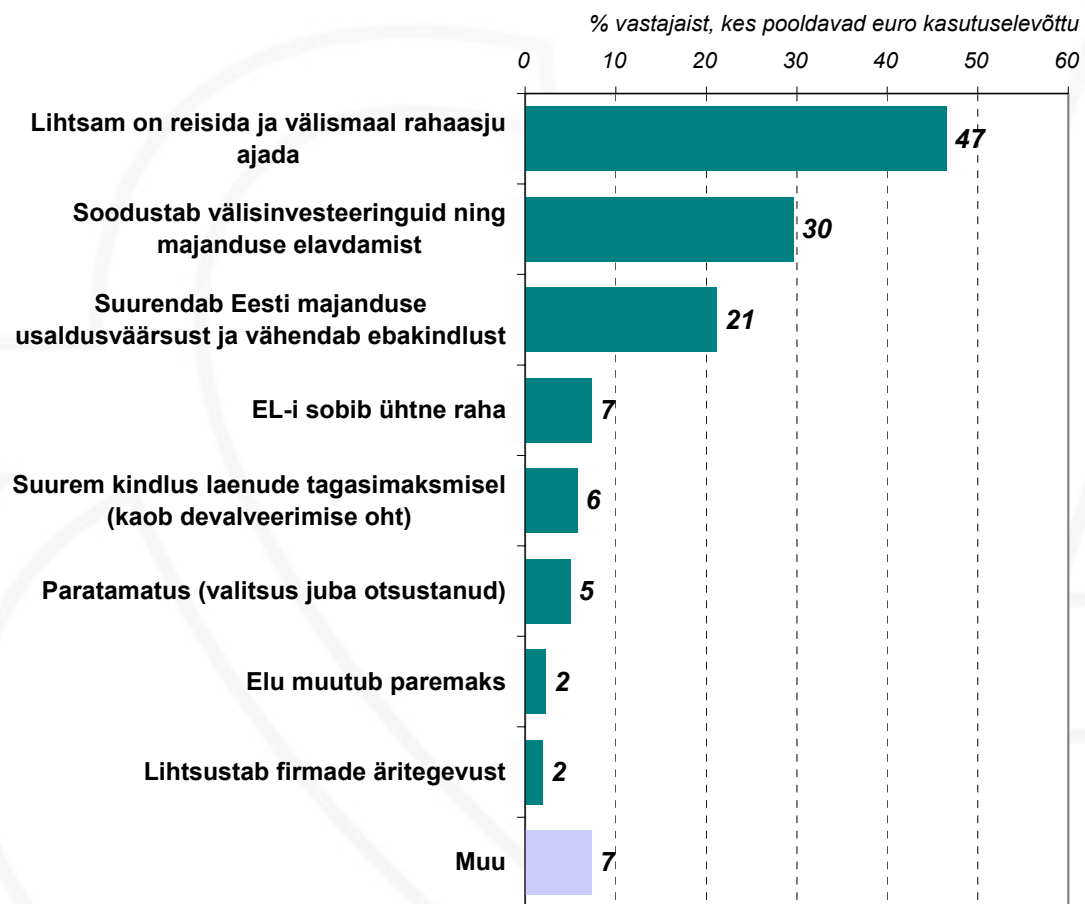

Kuivõrd te toetate euro kasutuselevõttu Eestis?

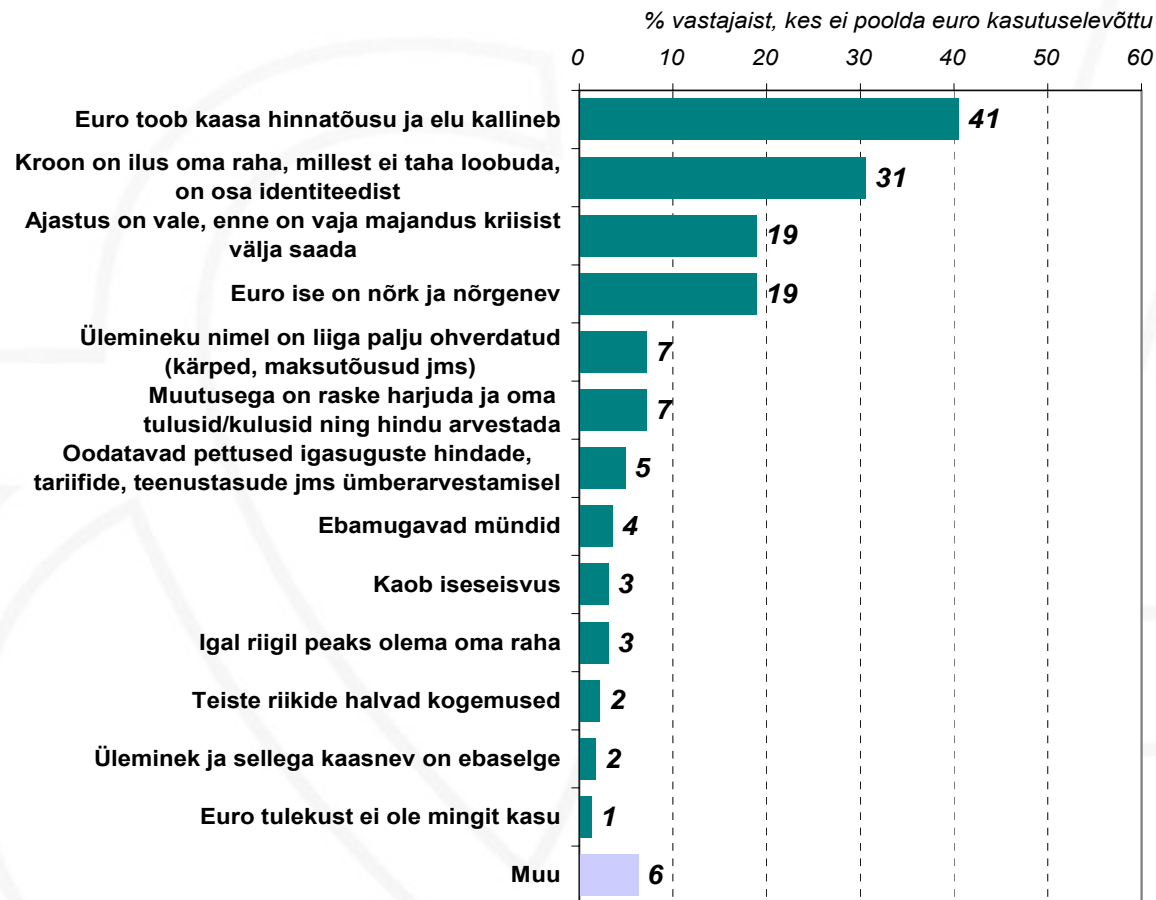
Toetus euro kasutuselevõtuks seondub eeskätt reisimise ja välismaal rahaasjade ajamise lihtsustumisega ning otsese või kaudse kasuga eesti majandusele

Miks toetate euro kasutuselevõttu Eestis?

Vastuseis euro kasutuselevõtule seondub peamiselt hindade ja elukalliduse tõusu kartuse ning krooni kui identiteedi sümboli kadumisega.

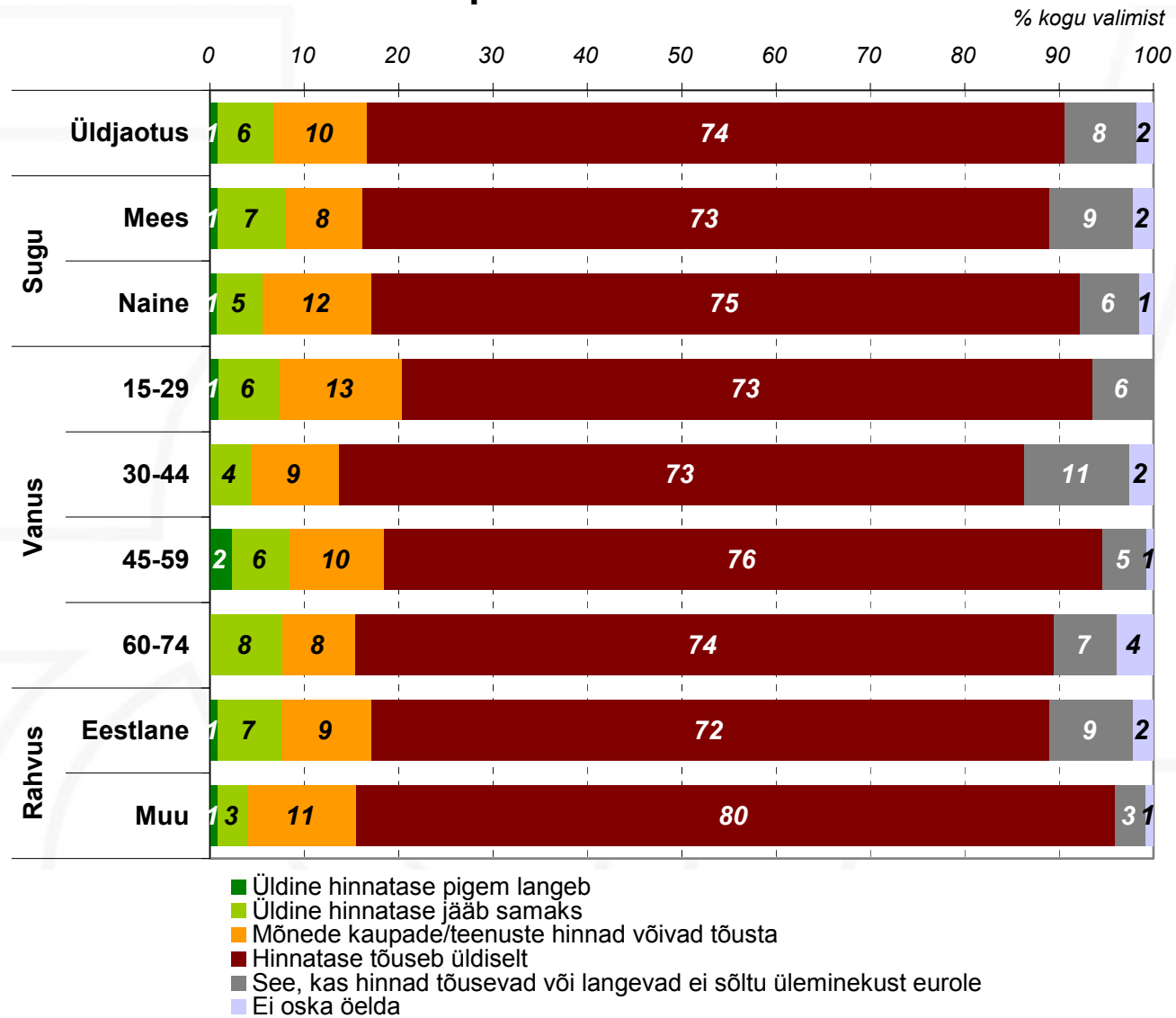
Miks Te ei toeta euro kasutuselevõttu Eestis?

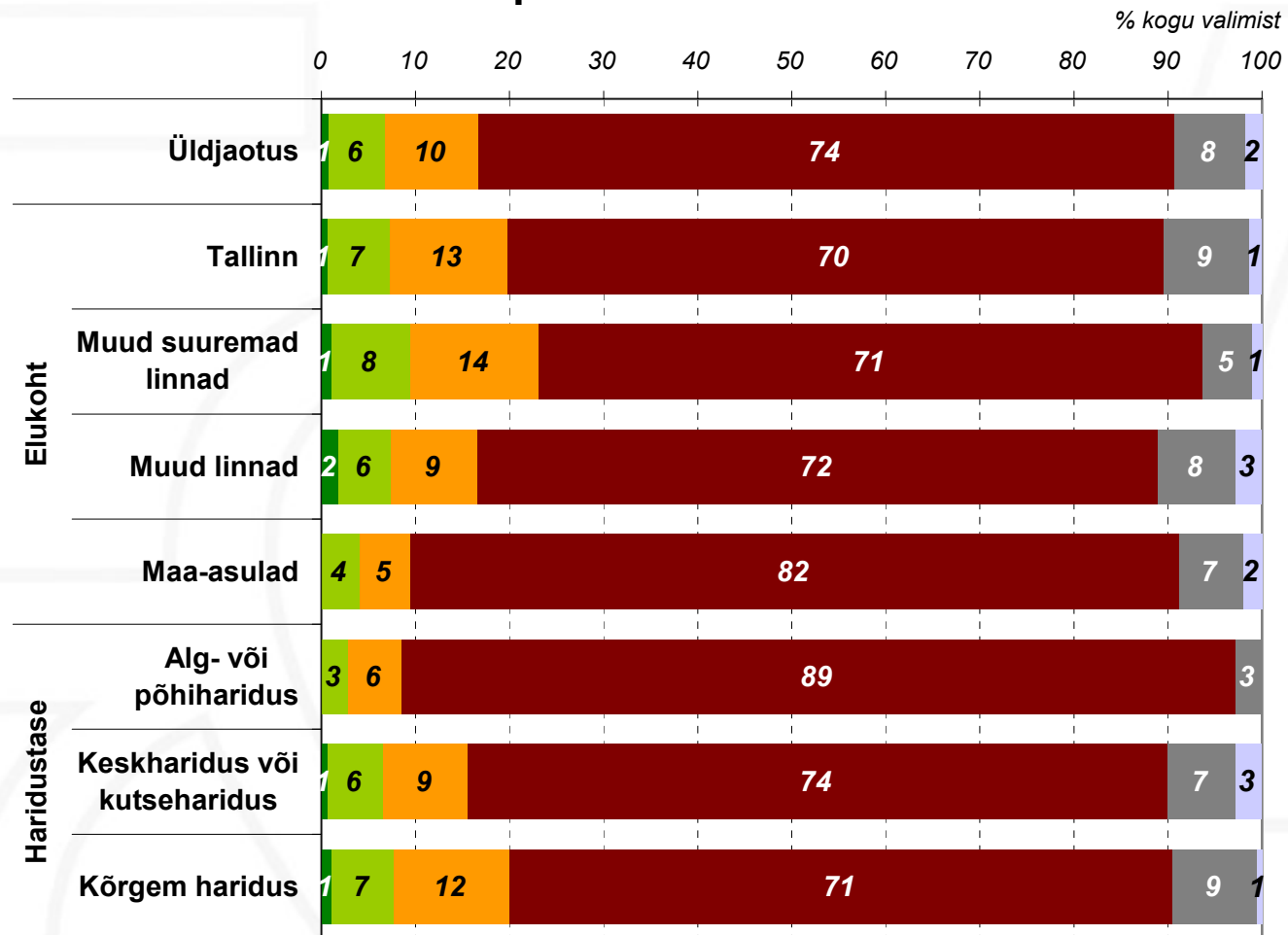
Euro kasutuselevõtu mõju hindadele

- **Üldist hinnatõusu** prognoosib suurem osa küsitletuist (74%) ehk üldiselt ka eurole ülemineku toetajad
- Üldise hinnatõusu prognoos on läbiv kõigi vastajarühmade juures ning pole üheski neist alla 70% vastajaist. Keskmisest kõrgem (üle 80% vastajaist) on see venekeelses, maa-asulate elanike ja madalaima haridusega rühmas.

Milline on teie arvates euro kasutuselevõtu mõju hindadele pärast üleminekut eurole?

Milline on teie arvates euro kasutuselevõtu mõju hindadele pärast üleminekut eurole?

- Üldine hinnatase pigem langeb
- Üldine hinnatase jääb samaks
- Mõnede kaupade/teenuste hinnad võivad tõusta
- Hinnatase tõuseb üldiselt
- See, kas hinnad tõusevad või langevad ei sõltu üleminekust eurole
- Ei oska öelda

Informeeritus kroonilt eurole ülemineku tingimustest

- Kokku 89% küsitletuist peab end euro kasutuselevõtu teemas piisavalt informeerituks (enesehinnang).

Tegu on üsna adekvaatse hinnanguga, kuna ka tegelik informeeritus on kõrge

- Täpse või sellele väga lähedase ülemineku kursi nimetas 85% valimist
- 79% küsitletuist teab, et ühe aasta jooksul tuleb kõikide kaupade ja teenuste hindu näidata kõrvuti eurodes ja kroonides
- 82-87% küsitletuist teab, et kroone saab vahetada eurodeks piiramatus koguses, et üks kuu enne ja 6 kuud pärast üleminekut ei võta pangad rahavahetuse eest teenustasu ja et sularahakroone saab kasutada veel 2 nädalat peale üleminekupäeva
- Keskmisest veidi vähem informeeritud on kogu teemast vaid madala haridustasemega, venekeelne ning noorim ja vanim elanikerühm, kuid üheski neist rühmadest pole madalam informeeritus kriitiline.
- Eurole üleminekuga seotud eluliselt tähtsa lisainfo vajadus on väike. Samas on teema huvipakkuv ning meeleldi ollakse valmis tarbima üldharivat lisainfot

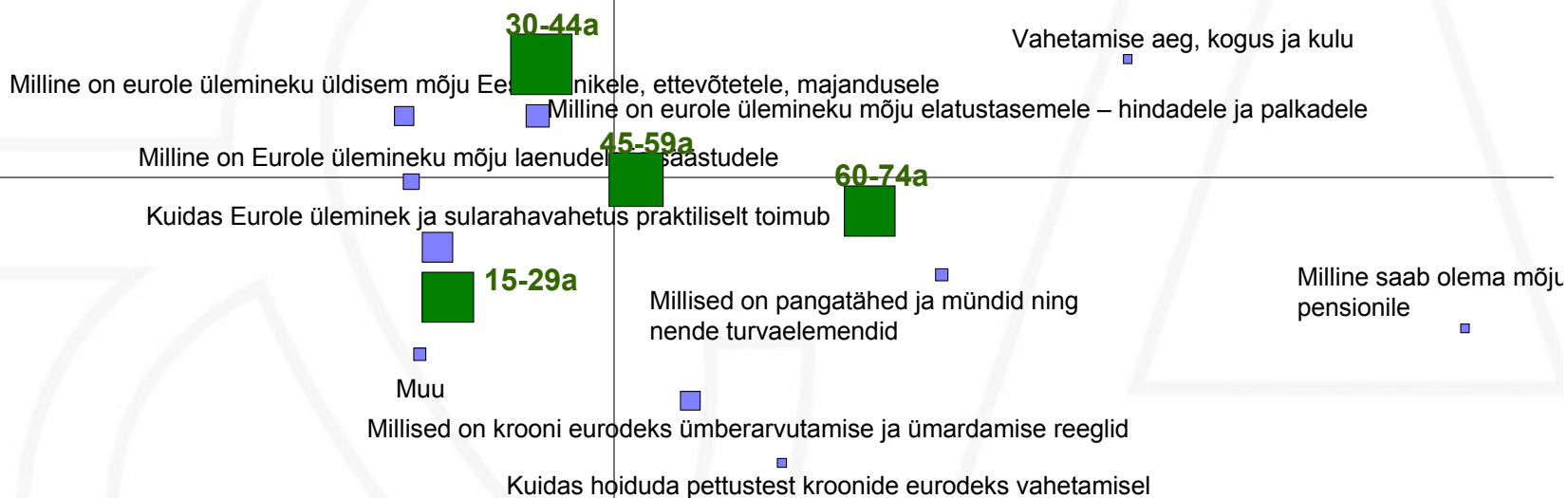
Lisainfo vajadus vanuserühmade lõikes

Valdkond	Vanus	15-29a	30-44a	45-59a	60-74a	TOTAL
Kuidas Eurole üleminek ja sularahavahetus praktiliselt toimub		14.8%	9.3%	6.9%	6.7%	9.3%
Milline on eurole ülemineku mõju elatustasemele – hindadele ja palkadele		5.6%	6.8%	8.5%	3.8%	6.4%
Millised on krooni eurodeks ümberarvutamise ja ümardamise reeglid		7.4%	1.9%	5.4%	6.7%	5.0%
Milline on eurole ülemineku üldisem mõju Eesti elanikele, ettevõtetele, majandusele		4.6%	5.0%	6.2%	1.0%	4.4%
Milline on Eurole ülemineku mõju laenule ja säästudele		4.6%	3.7%	2.3%	1.9%	3.2%
Millised on pangatähed ja mündid ning nende turvaelemendid		1.9%	1.2%	3.1%	4.8%	2.6%
Kuidas hoiduda pettustest kroonide eurodeks vahetamisel		1.9%	0.0%	2.3%	1.9%	1.4%
Vahetamise aeg, kogus ja kulu		0.0%	1.2%	0.8%	2.9%	1.2%
Milline saab olema mõju pensionile		0.0%	0.0%	1.5%	3.8%	1.2%
Teiste riikide kogemus eurole üleminekul		1.9%	0.0%	0.8%	0.0%	0.6%
Muu		4.6%	1.9%	1.5%	1.9%	2.4%
Ei vaja/soovi mingit infot		68.5%	79.5%	73.1%	77.9%	75.1%
TOTAL		100%	100%	100%	100%	100%

Sinine raam – vastus on antud vanuserühmale keskmisest iseloomulikum usaldusväarsusega vähemalt 95%

Roosa raam – vastus on antud vanuserühmale keskmisest vähemiseloomulik usaldusväarsusega vähemalt 95%

Vanuserühmade lähedus vajatava lisainfo temaatika järgi

Teiste riikide kogemus eurole üleminekul

F&A

FAKTUM & ARIKO

Riigikantselei. Euroseire 1

Eurole ülemineku küsimuste senised peamised infoallikad

- Põhilisteks allikateks on televisioon (84%), trükiajakirjandus (68%) ja raadio (66%)
- Teise rühma moodustavad internet 38%-ga (otsingumootorite kaudu) ning tuttavad/sõbrad 36%-ga

Märkimist väärivatest erisusteks on:

- Vanemale rühmale on keskmisest olulisemaks kanaliks raadio
- Samas on raadio keskmisest vähem levinud noorte ja madalaima haridusega rühmas
- Internet on keskmisest olulisem noorimale, haritumale ja Tallinna elanike rühmale
- Trükiajakirjandus on keskmisest vähem olnud infoallikaks venekeelsele elanikkonnale, noorimale ja madalaima haridusega rühmale

Uuringu põhijäreldused

Uuringu põhijäreldusteks on:

- Toetus euro kasutuselevõtuks Eestis on mõõdukalt positiivne.
- Tõrjuv on suhtumine veel venekeelses, madala haridustasemega ning madala sissetulekuga elanikerühmas **kuid**
- Informeeritus kroonilt eurole ülemineku tingimustest on kõrge, olenemata euro kasutuselevõtu toetamisest või mittetoetamisest
- Seega peaks edasine teavituskampaania selgitama pigem euro olemust ja väärtust kui ülemineku tingimusi. Selgitustöö põhilisteks sihtrühmadeks peaks olema venekeelne, madala haridustasemega ning madala sissetulekuga elanikud.

Uuringu põhijäreldused

Piltlikuma ülevaate saamiseks tegime järgmise eurole ülemineku toetuse ja informeerituse võrdluse

Ühelt poolt võtsime euro toetuse protsendid teiselt poolt aga summaarse informeerituse protsendid.

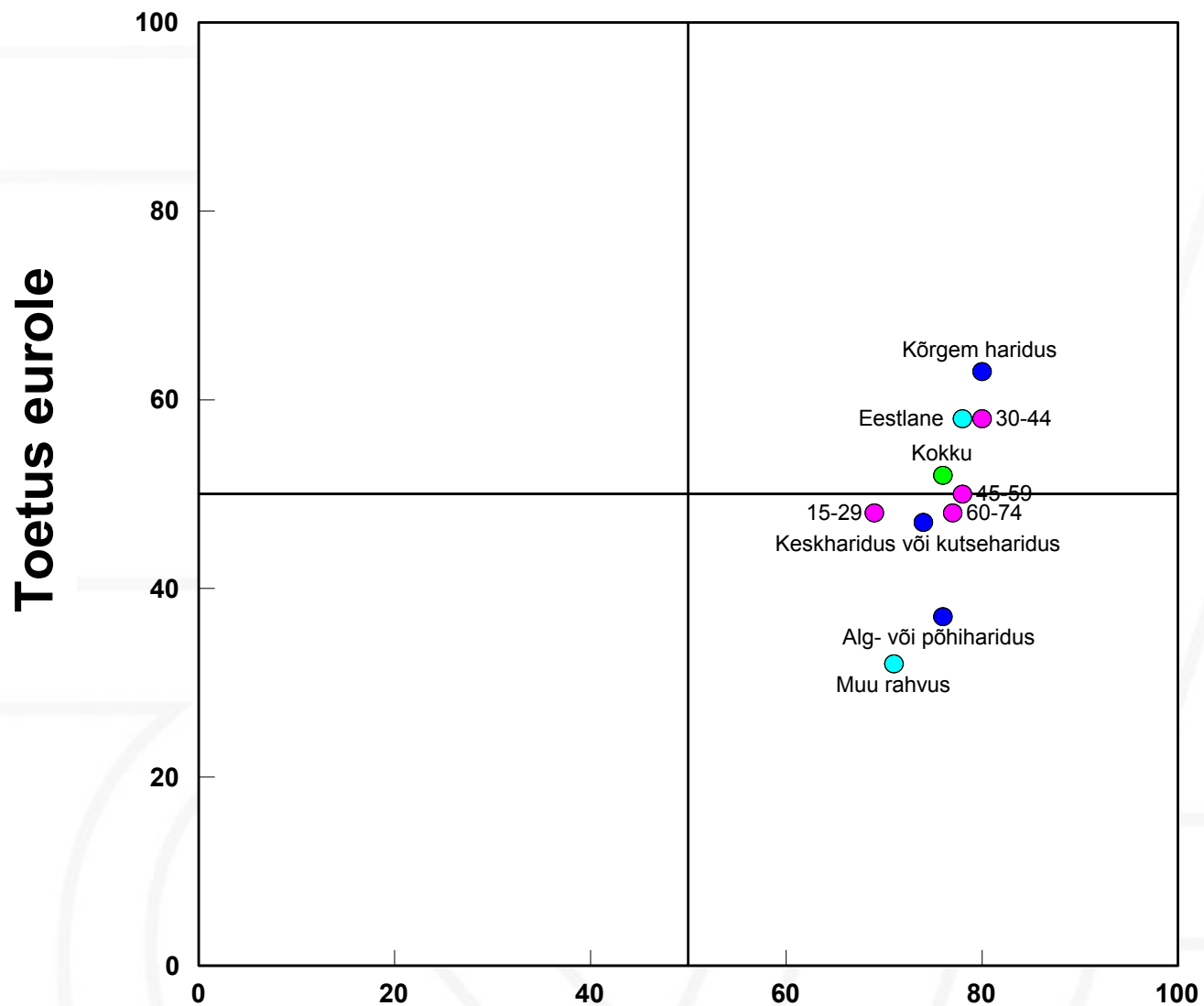
Viimane koosneb järgmisest:

- Teadmiste täpsus üleminekukursist (2 täpseimat vastusvarianti)
- Õige teadmine eurodeks vahetatava kroonide hulga kohta
- Õige teadmine kroonide euroks vahetamise teenustasu kohta
- Õige teadmine sularahakroonide maksmiseks kasutamise ajapiirist
- Õige teadmine Eesti Panga poolt kroonide eurodeks vahetamise ajapiirist

Neist 5-st komponendist võeti summaarne keskmine vastuste protsent

- Seega ei kasutatud informeerituse määratlemisel mitte enesehinnangut vaid reaalseid teadmisi

Tulemus, sealhulgas probleemsete rühmade löikes on järgmine ⇒

Kokku
Rahvusrühmad
Vanuserühmad
Haridusrühmad

Informeeritus

Riigikantselei. Euroseire 1

Kokku

Eestlane

Muu rahvus

15-29

30-44

45-59

60-74

Alg- või põhiharidus

Keskharidus või kutseharidus

Kõrgem haridus

Toetus Eurole
%

52

58

32

48

58

50

48

37

47

63

Informeeritus
%

76

78

71

69

80

78

77

76

74

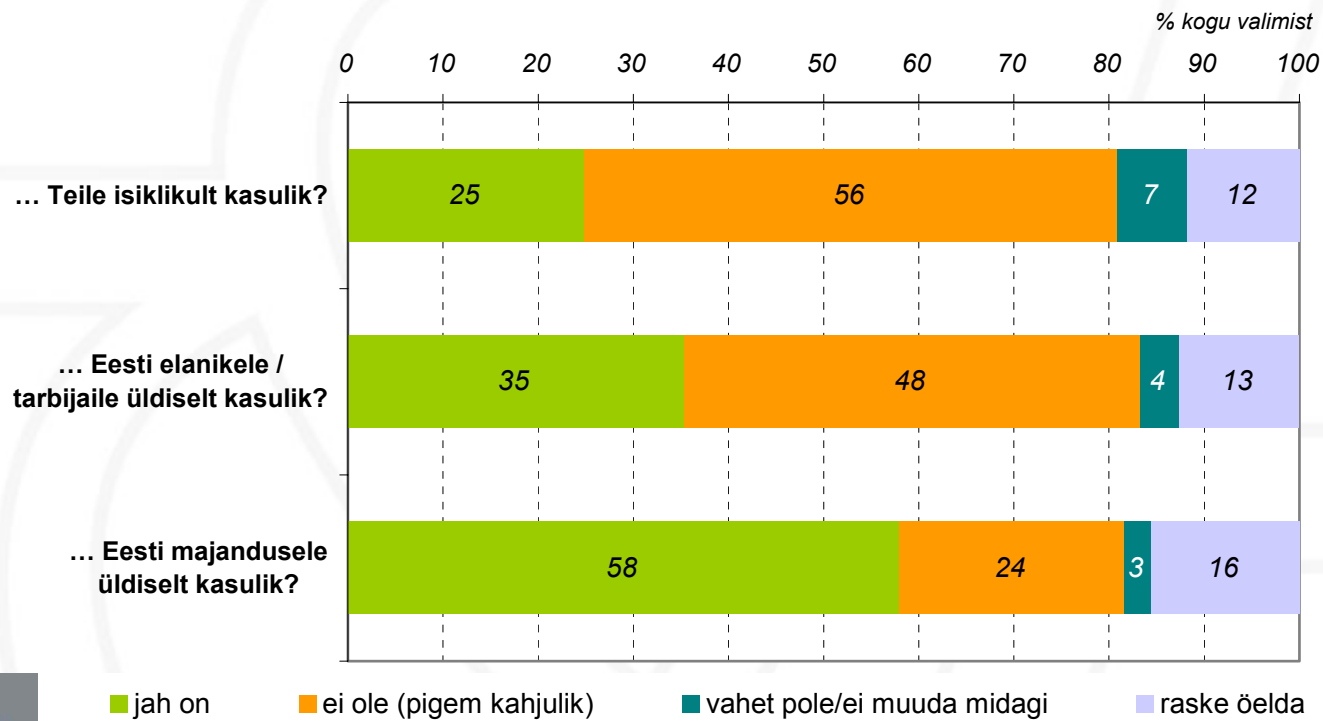
80

**Lisainfo uuringu kohta:
Kalev Petti (F&A)
või
Eve Paavel (Riigikantselei)**

Miks on toetus eurole vastuoluline?

Lisainfo F&A juunis läbiviidud uuringust

Kas Euro kasutuselevõtt Eestis on Teie arvates ...

Riigikantselei. Euroseire 1